

volt arra, hogy midőn azt megköszönöm, egyszerűsége felvilágítsam a félrevezetett közvéleményt, arra kérve, hogy azok, akik a protestáns egyháznak érdekeit szívükön viselik — ne engedjék magukat politikai czélokra kihatároztatni.

En, ki ezidőszert egy politikai pártnak vezére vagyok, messzemenő tartózkodással gondoskodtam arról, hogy egyházi állásomat politikai czélokra ki ne használjam. De nekünk, protestánsoknak, az az érdekünk, hogy magunkat se használtsuk ki politikai pártczélokra, de egyházi életünkben és egyházi vonatkozásainkban mindig és minden körülmények között csak azt nézzük, hogy egyetemes, nemzeti céljaink mellett felekezeti érdekeink miként lesznek legjobban biztosítva.

Ezt zavarja meg az, ki céltudatos fordításokkal, csak politikai czélzattól vagy más önző érdekből rágalmoz és fordít: az, aki alig két évvel ezelőtt, hogy az ev. ref. hitre áttérjen, még azíránt könyörgött nálam, hogy a kereszttség felvételénél keresztapja legyen, mit én eddig ridőgen megtartott elveim daczára akkor botorut teljesíttem; az, ki az egyházi uton nyert ilyen szellemi kapcsolat szükségét és annak kereszttyén jellegét meg nem értette — most felekezetünk kebelébe átlépve, arra vállalkozik, hogy a hit követése és a felekezeti érdekek védelme helyett, nehéz időkben, köztünk, protestánsok között, az egyetértést megzavarja.

Megbocsásson nekem a nagytiszteletű esperes ur, ha a marosi egyházmegye értekezleti közgyűlésének rövid üdvözlő táviratára ily hosszan és ki merítően nyilatkozom, de nyilatkoznom kellett, mert azt láttam, hogy itt-ott a félrevezetetteknek felvilágosító tájékozássra van szükségük.

Budapest, 1904. aug. 14.

Báró Bánffy Dező.

Uj rend a vármegyékben.

Az országban 419 tisztviselői állással lesz több.

A vármegyei pénztárak államosításáról

szóló 1902. évi III. törvényczikk értelmében a bel- és pénzügyminiszter kiadott körrendelete szerint a vármegyék járásiban járási számvevői állások lesznek szervezve.

Biharmegyében ez év október 1-én a járási számvevők már megkezdik működésüket.

Az új járási számvevők, mint a főszolgabírák előadó szakközegei, azokat a teendőket fogják végezni, amelyek kapcsolatban a szakszerű segédkezés szempontjából fölmerülnek: u. m. a községek kezelése és felügyelete alatt álló alapok, alapítványok, pénz és vagyon kezelésének és számvitelének ellenőrzését; az állami egyenes adók, a vármegyei és községi pótdadók s járulékok összeírásának, nyilvántartásának, beszállításának; a községi gyámpénztárak helyes kezelésének, számvitelének, valamint a főszolgabíró iparhátsági ellenőrzése alá tartozó pénztárak és magán kézi zálogüzletek vagyonkezelésének felügyeletét.

A járási számvevő személyi és fejelemmi tekintetben a pénzügyminiszterium joghatósága; a szolgálati viszony, munkakör és az ügykezelés szempontjából pedig a járási főszolgabíró rendelkezése alá tartozik.

A vármegyék törvényhatóságaihoz intézett körrendeletében hangsúlyozza a belügyminiszter, hogy oly időben, amidőn mindinkább érezhető annak szüksége, hogy a tisztviselői állások további szaporítása ellen gát emeltessek, valóban csak kiválóan fontos közérdek tette elfogadhatóvá, hogy 419 új állás szervezésével jelentékeny új kiadás háruljon az államra.

Azonban a községi háztartás és vagyonkezelés terén tapasztalt vizsátságok, a természetes fejlődéssel arányban nem álló községi pótdadók rohamos emelkedése, a községi képviselőtestületek részéről való hiányos ellenőrzés s a főszolgabírák más irányu elfoglaltsága miatt a községi va-

gyonkezelés közvetlen és szigorú ellenőrzését egy szakerő alkalmazása által elődázhatlan érdekek látja.

Tény az, hogy a községi pótdadók rohamos emelkedése koránt sincs arányban a természetes fejlődéssel, mert nem egy község van, hol 100 korona állami adó után 145 korona pótdadót fizet az adózó polgárság, de ebből egy rendes községi kut, közlekedési ut fentartására mi se jut; mert elnyeli a községek terhére utalt hivatalos és nem hivatalos szak- és politikai lapok mellett az állami anyakönyvvezetés s irodai szükségletek révén fölmerült sok kiadás.

Tény továbbá az is, hogy a képviselőtestületi ellenőrzés ritka helyen felel meg teljesen a követelményeknek, miután a községi képviselőtestületek működése meg van bénítva. A törvény kívánta alakítás itt is meg van ugyan tartva, de szellemét megölte a mindent magának lefoglaló álszabadelvű rendszer.

S így a mostani viszonyok között ha a járási számvevői állások arra termelt férfakkal lesznek is betölthetők, kik fáradságot nem ismerő lelkesedéssel szolgálják a községek anyagi érdekét: még mindig kétséges, hogy kellő szakképzettség és gyakorlati ismeret mellett a sok fölösleges kiadás megszüntethető lesz-e?

Udvardy József.

A keletázsiai háboru.

Port-Arthur ostroma.

Sanghai, aug. 26. Csifun keresztül az egész várost elárasztják a legkülönbözőbb hírekkel. A japánok veszteségeit Port-Arthur előtt körülbelül 30.000 főre teszik. A várórségből csak augusztus 1-je óta 6000 főnyi legénység esett el. Az a hír érkezik, hogy az általános várostrom már meg is kezdődött.

Csifu, aug. 26. A vár bombázása alább hagyott, de azért folyvást tart. A japánok álcázott rohamokkal pillanatnyi pihenést se engednek a várórségnek. Az egész nyugtalan-

Leonard (anélkül, hogy felemelkednék): Jó napot, nagyságos asszonyom!

Sabine: Itt vannak az urak?

Leonard: Igen, de éppen el vannak foglalva.

Sabine: Megmondta nekik, hogy ma eljövök?

Leonard: Igenis, nagyságos asszonyom.

Sabine: Es mit mondtak?

Leonard: Semmit.

Sabine: Semmit?

Leonard: Semmit.

Sabine: De hát nem adta át neki az én kártyámat?

Leonard (némi türetmetlenséggel): Ej, de hogy nem!

Sabine: Na, ez különös.

(Leül egy székre a tűz közelében és divatját multa atlaszczipőcskét melengeti.)

Sabine: Micsoda idő! Ot negyed óráig kellett várnom, amíg helyet kaptam az omnibuszban. Dél óta nem voltam otthon . . .

Leonard: Jó idő ez az omnibusztársaságoknak!

Sabine: Nekik igen, de a közönségnek . . .

Leonard: Hát a közönség csak várjon sorára, amíg helyet kap a kocsikon.

(Szünet.)

Sabine: Leonard ur!

Leonard: Nagyságos asszonyom?

Sabine: Nem mondták az urak, hogy engem ma fogadni fognak?

Leonard: Nem.

Sabine: Talán elfelejtették . . . Hát ha megmondaná nekik, hogy itt vagyok?

Leonard: Az lehetetlen. Szigoruan meg van tiltva, hogy zavarjam őket. A szerzőkkel tanácskoznak.

Sabine: A «Freya» szerzőivel?

Leonard: Igen.

Sabine: Jean Gallinével és Anthéme Cauchoisval?

Leonard: Igen.

Sabine: De hiszen azokat én ismerem! . . . Nagyon jól ismertem őket! . . . En kreáltam a «Freya» szerepét! . . . Erti? A «Freya» czimszerepét én játszottam először! . . .

Leonard: Hiszen én nem állítom az ellenkezőjét! En csak annyit bátorkodtam az előbb megjegyezni, hogy nem mehetek be. Szigorú parancsom van rá, hogy amíg nem csöngetnek, ne zavarjam őket.

Sabine (kérve): De ugyebár, ha majd csöngetni fognak, megmondja nekik, hogy itt vagyok? Ugy-e nem felejtí el?

Leonard: Megmondom nekik.

(Szünet. Sabine kinyitja a ridikűljét és kivessz belőle egy selyempapírba becsomagolt bábút.)

Sabine: Ezt az ön kis unokájának hoz-

tam. Tegnap elmesélte ön nekem, hogy menyire szereti a gyermek a bábút.

Leonard: Ah, nagyon kedves! Milyen öröme lesz a kicsikének! Ez lesz már a tizenkettedik.

Sabine: De ezt itt le is lehet vetkeztetni, nézze.

Leonard: Ahá: Látom! (Beteszi a bábút a fiókjába.)

(Szünet. A Sabine puderes arcza fájdalom nyugtalanúságot árul el.)

Sabine: Azt hiszi, hogy még sokáig fognak tanácskozni?

Leonard (órájára pillant): Azt hiszem, nem tart már soká.

Sabine: Ha legalább csak a névjegyemet beküldhetném. Gondolja el csak, Leonard ur, én voltam az, aki 1877-ben «Freya» főszerepét kreáltam! És mondhatom önnek, hogy nem könnyű szerep: nemcsak finomság, könnyűség és kedély kell hozzá, hanem tudás, akarat, mélység és szépség! Ez aztán a szerep! Es én teremtettem meg! . . . En . . . Es milyen sikerrel! Nézze, itt vannak nálam a lapok akkori cikkei, amit rólam irtak. (Kivesz a ridikűljéből egy kopolt albumot, amely tele van kivágott újságcikkekkkel.) Nézze, Sarcey, Vitu, La Pommeray, Lonis Besson, mind, mind el vannak ragadtatva tőlem. Esküszöm önnek, hogy Sarahn kívül nem volt még Párisban művésznőnek ilyen sikere.

(Heves csöngetés hallatszik; Leonard fel-

tás világosan az oroszok kifárasztását czélozza, hogy a küszöbön álló rohamtámadás alkalmára teljesen kimerüljenek az orosz csapatok.

Megerősítik azt a hírt, hogy a várórségnek több mint egynolczada elesett. A czár az ostromlott sereg több parancsnokait magas kitüntetésekben részesítette.

Tokió, aug. 26. Itt már erősen készülődnek a Port-Arthur elesése alkalmából ünnepekre. A városi már diszitik s a nép általánosan lelkes hangulatban van. A port-arthuri veszteségek itt nem keltenek meglepetést, sem nem lohasztó ták a lelkes hangulatot. Tudatában vannak, hogy Port-Arthur bevételére felér minden áldozattal és hogy éppen ezért nagy áldozatokkal fog még járni elfoglalása. Küszöbön állónak vélik ugyanis az általános rohamot s még vannak győződve arról, hogy teljes sikerrel fog járni.

Egész biztossággal portálják azt a hírt, hogy a Port-Arthurban rekedt flottának parancsot adtak arra, hogy még a vár bevételé előtt repítse légbe az összes hajókat. Híre jár, hogy legutóbb két torpedóromboló is aknára került a port-arthuri kikötőben. Az erősen megcsappant létszámú védőseregben már is sok tengerész szolgál.

Csifu, aug. 26. A Daily Express tudósítója egészen pozitív értesülések alapján azt táviratozza, hogy a port-arthuri flotta még egy utolsó kísérletet fog tenni a kitörésre. E végből az orosz hajók biztos kijárást akarnak nyitni a kikötőből, hogy a Szebasztopol sorsára ne jussanak még a kifutás és esetleges harc előtt az orosz hadihajók.

Ha ez a kitörés nem sikerül, az összes parancsnokoknak megadatott az utasítás, hogy röpiítsék légbe késelem nélkül hajóikat, ha még visszatérés volna lehetséges — a kikötőbe.

Ha ez sikerül, akkor a hajók legénységét a várórségbe osztják be, ágyukat a szárazföldi titegeknek használják fel, a hajókat pedig felrobbantják.

Az orosz flotta állapota.

Csifu, augusztus 26. Csifun keresztül jelentik a Daily Express-nek: Stüssel tábornok utasítására az összes tengerészeti felszereléseket a hajókra szállították, hogy ha kimenekülhetnek a hajók a japán blokádból, azokat ekkép megmentsék, ha meg bármikép elpusztulnak, pusztuljon el az összes felszerelés is és semmi se kerülhessen az ellenség kezébe.

urik és berohan az igazgatók szobájába. Belőlről — az egyik igazgató hangja hallatszik.)

— Vár valaki az előszobában?

Leonard: Igazgató ur kérem, senki sem jött, csak Massor asszony vár künn már két óra óta.

Anthème Cauchois: Ah, Massor mama? Massor mama itt van? Na, az komikus lenne, ha Freya szerepét akarná ismét játszani! (Nevet.)

Az igazgató: Nem nem! Hiszen arra kért a levelében, hogy akármelyik jelentéktelen szerepet adjam neki a darabban. Az a szegény csak játszani akar ebben a darabban, amelyben egykor olyan nagy sikere volt.

Jean Galliné: Na ezt csak meg lehet adni neki?

Anthème Cauchois: Megőrültél? Annak a romnak?! Hát nem láttad? Mondom neked, egy rom!

Jean Galliné: Szegény öreg! Husz esztendővel ezelőtt te örültem szerelmes voltál belé.

Anthème Cauchois: Eht! Az ember mindig szerelmes az első darabja főszereplőjébe.

Az igazgató: T-hát én nem akarja.

Anthème Cauchois: Semmi esetre sem!

Az igazgató: Pedig nem tehetségtelen. Még mindig jó dolgokat tud csinálni.

Anthème Cauchois: (szárazon): De én nem akarom!

Csifu, augusztus 26. Itt egészen biztosra veszik, hogy az orosz hajók minden pillanatban végleg bucsut mondanak a kikötőnek. A liacsuni kormányzó a netán odamenekülő hajók védelmére s ekkép a semlegesség megóvására minden szükséges intézkedést megtett már. Híre jár annak is, hogy Togo felvonult már az Ellosi-szigetek alól és a külső kikötők előtt széles félkörben, de mégis az erődök lőtávolán kívül foglalt állást.

Meglepetést kelt a japán hajók közt az, hogy a kémszolgálatra küldött egyik czirkálóra abszolute nem löttek az erődök. Azt hiszik, hogy a bombázások nagy pusztítást vittek véghez az erődökben.

Az aug. 10-iki tengeri csata.

Pétervár, aug. 20. Uchtomszki hercege ellentengernagy távirata azt mondja: E hó 10-én az egész hajóraj, mely a Cezarevits, Retvizán, Peresvjat, Podjeda, Poltava és Szebasztopol pánczéloshajókból, az Askold, Diana, Pallada és Novik czirkálókból, valamint nyolcz torpedónaszádból állott, elhagyta a port-arthuri kikötőt, hogy Vladivosztkba menjen. Midőn a védelmi vonat már vagy husz mértföldnyire mögöttünk volt, találkozunk a japán hajórajjal, melynek elébe mentünk, hogy harcra keverjünk. A harc másfél órán át tartott, anélkül, hogy a mi részünkről súlyos sérülések fordultak volna elő. Délután 5 órakor az ellenség, aki körülbelül 36 kábelhossznyira állt velünk szemben, ismét megkezdte a harcot, mely most már este fél 8 óráig folyt. A harc végén a Cezarevits, mely nyilván kormányán sérült meg, kivált a harcvonalból. Minthogy a parancsolt tábornok jelt adott, hogy a parancsnokságot le kell tenni és mert a Peresvjat pánczéloshajón két kémény össze van zúzva, valamint a jelzőkészülékek is elpusztultak, én a parancsnoki hidról ezt a parancsot jeleztem: »Kövessetek engem! Gyanitom, hogy nem követhették az összes hajók jelzésemet, mert számos halottjuk és sebesültjük volt és súlyos sérüléseket szenvedtek a hajótesten, az ágyakon és a villamos gépeken, Erra visszatértem Port-Arthurba, követve a Retvizán, Podjeda, Poltava, Szebasztopol és Cezarevits pánczéloshajók és a Pallas czirkálótól. A Cezarevits csak mérsékelt sebességgel követhetett bennünket. A sötétség és ama körülmény következtében, hogy én az ellenséges torpedónaszádok szakadatlan támadásait elkerülendő a sötétben minden pillanatban kénytelen voltam irányt változtatni, a hajók szétszóródtak. Napkeltekor a Retvizán, Szebasztopol, Peresvjat,

Podjeda és Poltava pánczéloshajók, továbbá a Pallas czirkáló és három torpedónaszád ismét Port-Arthurban volt. Veszteségeink a következők: Elesett Salténov hadnagy és Liwron zászlós, súlyosan megsebesült Boyssmann kapitány, a ki azonban ennek daczára még husz óráig a kikötőbe való visszatérésig megmaradt helyén a parancsnoki hidon és Lükov hadnagy, 21 tiszt könnyen megsebesült, 38 matróz elesett, 286 megsebesült, köztük 80 súlyosan. A hajók kijavitása saját eszközeinkkel végezhető a kikötőben. A japán hajóhad négy első osztályú hadihajóból, egy másodosztályuból, négy pánczélos, négy könnyű pánczélos és öt könnyű czirkálóból és hatvan torpedónaszádból állott. Withóft ellentengernagy helyett én vettem át a parancsnokságot a port-arthuri hajóraj fölött.

Port-Artur tartja magát.

Pétervár, aug. 26. Az orosz távirati ügynökségnek jelentik Csifuból tegnapról: Csifuba érkezett idegenek előadása szerint Port-Artur változatlanul erősen tartja magát az ellenség szemben, aki nem küld többé hadiköveteket az erőd átadása céljából. A helyőrség szelleme kitűnő. Hír szerint a japánok összesen 65 000 embert veszítettek, a mi nagyon elcsüggeszti őket, különösen a 23-iki kirohanás került sok áldozatukba. Elelmiszerekben is hiány van, míg Port-Artur jól el van látva élelemmel.

A Novik pnsztulása.

Port-Artur, (Hivatalos.) A Novik czirkáló parancsnoka jelenti: A 10-iki harc befejezése után, amelyben a Novik háromszor sérült meg a vizvonal alatt és az Askold czirkálójával keresztül tört az ellenséges hajókon, elvesztettem az Askoldot a köd miatt és a gépeken székségessé vált javítások miatt és augusztus 11-ikén Kaucauban kötöttem ki, hogy szemet vegyek fel. 12-én elhagytam a kikötőt, hogy Japán partjait körülhajózza Vladivosztkba menjek és 20-án elértem Korsakovszkot, ahol szemet vettem fel. Délután 4 órakor egy közeledő ellenséges czirkalót vettem észre, a Nytaka típusából. Kimentem a tengerre és egyegyed hat órakor harcra bocsátkoztam. E harcban a Novik 45 perc múlva két sérülést kapott a vizvonal alatt és kettőt felette, miközben a kormányon felül lévő helyiség megtelt vízzel. Az erősen megrongált ellenséges czirkáló feladta a harcot és ezt szikratáviratozás útján jelezte. Minthogy a harc vége felé csak hat hasznavehető kazánom volt és a kormány meg volt érülve, kénytelen voltam visszatérni Korsakovszkba, hogy a sérüléseket kijavítsam azzal a szándékkal, hogy éjjel tengerre szállok. Mint-hogy nem volt lehetséges a sérüléseket kijavítani, és minthogy több ellenséges hajó volt a közelben, a mit a táviratozás és a fényzőrók bizonyítottak, elhatároztam, hogy a Novikot elstílyesztem. A tiszteket, a legénységet és az értékesebb tárgyakat partraszállítottam, huszonegyedikén egy a Suma típusára épült czirkáló bombázta a Noviknak a víz fölött látható részét. Az augusztus 10-iki harcban két ember elesett és a hajóorvos könnyen megsebesült. Augusztus 20-án két ember elesett, két hadnagy és 14 ember könnyen, és két ember súlyosan megsebesült.

Orosz hajók erőszakoskodása.

London, aug. 26. Mint a Times Plymouthból jelenti, a Tencaleik szénszállító gőzöst, mely Cardiffból Maltába vitt szemet az angol hajóhad részére, 12-ikén az Ural orosz czirkáló egy óra hosszat feltartóztatta útjában. A gőzös kapitánya jelenti, hogy az Ural később még egy másik hajót is feltartóztattott.

5000 sebesült Port Arthurban.

Csifu, aug. 26. Egy Port Arthurból 24-én elindult bárka az orosz sebeülték számát ötezerre teszi és még azt jelenti, hogy a japánok megszállva tartják Tasaoganka magaslatait.

Jean Galliné: Hát ne beszéljünk róla többet. Leonard: Mit mondjak neki kérem?

Az igazgató: Mondja, hogy nem fogadhatom, de holnap írok neki.

Leonard: (Mehajlik, aztán mosolyogva a szerzők felé int.): Es ha meg akaró várni az urakat?

Anthème Cauchois: Mondja, hogy elmentünk a hátsó ajtón.

Jean Galliné: Lopva, mint a tolvajok.

Leonard: (Mehajol.) Ertem.

(Kijön.)

Sabine: (Kezeit tördölve, égő szemekkel tapad az ajtóra. Mikor Leonard megjelenik, kínos türelmetlenség-gel): Nos?

Leonard: (Anélkül, hogy ránézne): Az igazgató ur holnap ír önnek, most nem fogadhatja.

Sabine: (Remegő ajakkal, a sirást nehezen fojtogatva): Most . . . most nem? . . . Es . . . és Cauchois ur? . . .

Leonard: (Cauchois és Galliné ur most ment el a hátsó ajtón.)

Sabine: (Roskadozva, elhaló hangon.): Elment? . . . El—ment? . . . Es tudta, hogy én itt vagyok?!

Leonard: (Vállat vonva): Persze hogy tudta, de dolga volt.

Sabine: (Alig hallhatóan ismétli): . . . Dolga volt . . .

(Egy hirtelen mozdulatra megemeli reszkető kezével ruhája uszályát és egy szó, egy panaszhang nélkül csendesen kimegy a szobából.)

A Boszporuson át.

Konstantinápoly, aug. 26. Az orosz hajózási társaság Junó és Meteor gőzösei ma reggel átkeltek a Boszporuson, — szemet és ivóvizet szállítva a Balti flotta részére.

Ujabb csapatok érkezése.

London, aug. 26. Az ostromló japán hadsereg Port-Arthur környékén újabb és újabb erősítést kap. Kedden 5 ezer ember szállott partra Dalni környékén s hir szerint három szállító hajó van utban, hogy lövészeket vigyen Port-Arthur alá az ostromló japánoknak.

Vár, vár.

London, aug. 26. Egy Rómán át érkezett jelentés szerint a forgalom a szibériai vasutakon nagyon akadozik. Mukdenből érkező hírek szerint Kuropatkin még mindég várja 120 ágyujának megérkezését, melyet azért küldenek neki, hogy a döntő támadást megkezdhesse.

Az angolok haragszanak.

London, aug. 26. A londoni kereskedelmi kamara küldöttsége előtt Balfour miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány Oroszországtól haladéktalan felvilágosítást kér a Smolenski czirkálónak a délfrikai vizeken való tartózkodásáról és azt a választ kapta, hogy az orosz kormány még nem juttathatta el a megfelelő utasításokat az önkéntes flotta hajóhoz, amelyek a legutóbbi incidenseket előidézték. Az orosz kormány kérésére az angol kormány két czirkálónak rendeletet adott, hogy azonnal keressék fel a Smolensket és közöljék vele az utasításokat, hogy az átvizsgálásoknak vége vessék.

Egy magyar ember találmánya.

Budapest, aug. 26. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik: A Farkas hegytől a Takusán hegyig terjedő dombosor végig már a japánok kezében van. A japánok 300 ágyúval operálnak. Az oroszok szárazföldi torpedókat helyeznek el a vár közelében, mely állítólag egy magyar ember, Ljuboiits honvédszázados találmánya.

A fél Port-Arthur ég.

Budapest, aug. 26. (Saját tud. táv.) Csifuból érkezett távirati jelentés szerint Port-Arthurnak Európa felé eső fele része lángban áll.

Liaojang környékéről.

Budapest, aug. 26. (Saj. tud. táv.) Londonból táviratozzák: Liaojang körül a japánok újra támadnak. Tegnap nem messze Liaojangtól csata volt az oroszok és japánok között. Részletek róla még nem érkeztek. Hir szerint a csata a japánok visszavonulásával végződött. A japánok Hajcsöngöt tették meg főhadiszállásuk helyévé.

Csütörtökön a japánok, miután Hajcsöngbe visszavonultak, újra megkezdték a támadást nagyobb haderővel.

Budapest, aug. 26. (Saját tud. táv.) Londonból érkezett hiradás szerint Liaojangtól 65 kilométernyire harcz folyik a japánok és oroszok között. Nem lehetetlen, hogy a japánok általános támadást tesznek az oroszok ellen.

UJDONSAGOK.

* **As Orsolya-zárda ünnepe.** Lélekemelő szép ünnepély lesz holnap, vasárnap délelőtt a nagyváradí szent. Orsolya-zárda templomában. Ott fiatal leány lép be a zárda lakói közé, a szerzet kötelékébe, hogy életüket Isten dicséretére s a tanügy szolgálatára felajánlják, másik öt pedig a próbaidő letelén, leteszi az előírt fogadalmat. A beöltöztetés a szokásos ünnepségek mellett megy végbe. Az ünnepélyes szent-misést dr. Smrecsányi Pál v. b. t. t. megyés püspök végzi, nagy assistentiával.

* **Nincs zárszámadás és költségvetés.** Nagyvárad város számvévi hivatala nagyon hátramaradt a munkával. Már augusztus végén vagyunk s a város múlt évi zárszámadása még nem került a nyilvánosságra. Még fontosabb ennél, hogy a jövő évi költségvetésből sincsen semmi, holott más városokban már elkészültek vele. Jól tudjuk, hogy a költségvetés minden évben milyen rostáláson megy keresztül a pénzügyi szakbizottságnál. A hátralevő négy hónap pedig nagyon hamar elrepül. A számvéviség a késelem okául a pénztárnál előfordult zavart hozza fel, mert az ebből folyó pénztárvizsgálat három hónapon keresztül elvonta a számvéviséget a rendes munkájától s így az elintézésre váró ügyek összerolódtak. Ha újévig nem nyerne jóváhagyást a jövő évi költségvetés, bekövetkezik Nagyvárad városánál is az ex-lex.

* **Rullikowszky vértanu' emléke.** A szabadságharcban a magyar nemzet szent ügyének pártolásáért vértanu halált szenvedett Rullikowszky Kázmér lengyel dzsidás százados kivégeztetésének holnap, vasárnap lesz 55-ik évfordulója. A vértanu hamvai évtizedekig jeltelenül pihentek a Bonói-kut melletti síkon, míg Nagyvárad város hazafias polgárságának kegyelete áthozta a hamvakat az újvárosi központi temetőbe s a lengyel sassal ékeskedő díszes emléket emelt a sir fölé. Azóta minden évfordulón gyászmisét tartanak a Szent László templomban a vértanu lelki üdvéért. Mivel vasárnap nem tartható meg a gyász istentisztelet, ez évben ma, szombaton reggel 9 órakor lesz a Szent László templomban a requiem. Ez uton is felhívjuk hazafias polgárságunkat, hogy a gyászünnepeken minél számosabban jelenjenek meg s rójják le kegyeletüket a vértanu emléke iránt.

* **A jövő évi virillisek.** A jövő évi legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására is elérkezett az idő. Annál inkább kell most Nagyváradon ezzel igyekezni, mert ez év végén, november vagy decemberben városatyák választása lesz, amikor nagyon is fontos, hogy tudjunk, kik lesznek a jövő évben a virillis jogon tagjai Nagyvárad város törvényhatóságának. Az igazoló választmány a jövő hét elején, augusztus hó 31-én tart ülést s ez alkalommal állítja össze a legtöbb adót fizetők névjegyzékét, amelyet aztán nyolcz napi közszemlére tesznek ki.

* **Kántorváltás a Szent-László templomban.** A nagyvárad-újvárosi r. kath. plébánia derék kántora: Kalmár Illés közelebb megváltik állásától. Ugyanis a salgótarjáni róm. kath. egyházhhoz választották meg kántorrá, ahol nemsokára elfoglalja állását. Kalmár Illés képzett zenész, kitűnő kántor s gyönyörű bariton hangjával nagyban hozzájárult a Szt.-László templomban az áhitat emeléséhez. Zenei életünk

egy jeles erőt veszít el benne s így csak sajnálhatjuk távozását.

* **A város újabb pöre.** Egy újabb pöre van Nagyvárad városának, amelybe úgy jutott, mint Pilátus a Credóba. Egy furfangos vigécz juttatta ehhez a szerencséhez Nagyváradot. Még hónapokkal ezelőtt járt Nagyváradon egy strassburgi gazdasági eszközgyár vigéczze s erősen ajánlotta új rendszerű, valami erős fémmel bevont csákányait, lapátjait s hasonló más eszközeit. Addig dicsérte az áruk jóságát Kósneghy József városi főmérnöknek s kérte, hogy legalább próbaképen fogadja el a szerszámokat, míg a főmérnök elfogadta ez utóbbi ajánlatot, csak hogy szabaduljon a bőbeszédű s kullancs természetű vigécztől. Nem sokára meg is érkezett a mérnöki hivatalhoz egy nagy rakomány szerszám, azonban a főmérnök nem fogadta el s a strassburgi gyári cég rendelkezésére bocsátotta. A gyár azonban pert indított Nagyvárad városa ellen 3008 korona összeg erejéig. A perben most folynak a tanukihallgatások. Az egész dologban az a legkülönösebb, hogy miként jutott ehhez a perhez Nagyvárad városa, mikor éppen semmi köze a megrendeléshez. A főmérnök pedig a jövőben bizonyára bottal fogadja a vigéczeket.

* **Az ipartörvény revíziója.** A közös vám után a legtöbb bajt a tulliberális alapra fektetett 1883. évi ipartörvény zuditotta a tengődő magyar iparra. Az ipartestületek kongresszusokon, feliratokban, a kamarák felterjesztésekben állandóan ostromolták ezt a fából vaskarika módjára készült törvényt s kimutatták annak rengeteg hibáit, tévedéseit, mégis két évtized kellett, míg a merkantil érdekeket istápoló kormányok belátták, hogy a törvény revíziójával, helyesebben új ipartörvénnyel kell segíteni a magyar iparosokon, különösen a kisiparon. A törvénytervezet most van a kereskedelemügyi kormány kebelében munka alatt. Az adatokat az első foku iparhatóságoktól, kamaráktól és ipartestületektől szerzi be a kormány. Nagyvárad város első foku iparhatósága már összeállította a miniszter által kívánt adatokat s Gerő Armin rendőrkapitány beterjesztette Nagyvárad város tanácsához.

* **A női kereskedelmi tanfolyam.** A női kereskedelmi tanfolyamok további fenntartása felett évről-évre a miniszter határoz. Nagyvárad városa az eddigi tapasztalatok alapján elhatározta, hogy a községi polgári leányiskola mellett a jövőben is fentartja a kitűnőnek bizonyult női kereskedelmi tanfolyamot s a költségek fedezéséhez segélyével hozzájárul. A belügyminiszter a város ezen határozatát jóváhagyta s így szeptemberben megnyitják a tanfolyamot.

* **A primadonna férje megőrült.** Debreczenben hetek óta beszélnek már, hogy Bereczky Lajos rendőrfogalmazón az elmebaj tünetei mutatkoznak, sőt már hónapok előtt is feltűnt izgatott magaviseletével. A hivatalos teendőit nem tudta elvégezni. Ezért az ipartüosztály vezetésétől felmentették és áttették az I. kerületi kapitánysághoz, Boldizsár Kálmán kerületi kapitány mellé, aki rövid idő múlva tapasztalta, hogy a daliás természetű rendőrfogalmazó elmeje elborult. Mindig a válópörét, a feleségét és a tőle elszakított fiacskáját emlegette. Később már azt képzelte, hogy öt tervszerűen üldözik, állásától akarják megfosztani. Tényleg a válópöréből kifolyólag több rendbeli rágalmozási és becsületsértési pere akadt a volt feleségével, Ruzsinszky Ilona színésznővel, aki legutóbb a nagyváradí színház énekesnője volt. Ezek a perek bejárták akkoriban a lapokat is. Súlyosította a baját az a fegyelmi vizsgálat is, amelyet hivatali hanyagság miatt indítottak

ellenes és 200 korona pénzbüntetésre ítélték. Már a múlt héten tudták a barátai, hogy elmebeteg, de csendesen viselkedett, nem bántott senkit, csak mindenkinek panaszkodott sorsáról. Hétfőn azonban annyira súlyosbodott állapota, hogy hivatali főnöke Boldizsár Kálmán helyettes főkapitány rendelkezésére beszállították a kórházba, ahol azonban állapota súlyosbodott. A hatalmas termetű, daliás ember, aki valóságos férfiszépség volt, teljesen összetört. Az arca beesett, sápadt és valóságos emberiróma. Az orvosok kevés reményt fűznek hozzá, hogy felépül. A szerencsétlen rendőrfogalmazó iránt általános a részvét.

*** Konstantinápolyi zeneművészek Nagyváradon.** A török főváros egyik kiváló zeneművésze: Székács Gyula időről jelenleg Nagyváradon. Székács Gyula nagyváradi születésű, a néhai nagyváradi-újvárosi kántor s elismert zongoraművésznek fia, aki Nagyváradon lakó édesanyja látogatására jött körünkbe. Kiváló művészi tehetségével szép nevet s nagy elismerést szerzett a török fővárosban. Pár heti látogatása után visszautazik Konstantinápolyba.

*** Az élelmesség jegyében.** Ilyen czim alatt megjelent cikkünk került tegnap szövege egy társaságban, a hol nem csekély számmal akadtak rendezetlen felekezeti polgártársaink is. Ez utóbbiak közül egyik megszólalt:

— No ugyan, kár azon olyan nagyon megharagudni, hogy egy zsidó becsapta a felebarátját 10 pengőig.

Általános csodálkozás.

— Igen bizony, erősítette az illető hitsorsos. Hát azt hiszitek, ez az első, vagy utolsó eset, a mikor egy zsidó 10 forintig becsap valakit?

*** A posta és a vasut szolgálatkészsége.** Régen elismert tény, hogy a magyar királyi államvasut és a posta a közönség iránti figyelem, a pontoság és előzékenység dolgában elmegy a lehetőség határáig. Ezt tapasztalta nemrég egy nagyváradi ügyvéd. A grác-budapesti vonalon utazva, Győrött átszállott a Bécsből jövő gyorsvonatra. Mikor már Komárom felé járt, akkor vette észre nagy rémülettel, hogy elvesztette egy ügyfelének 1000 koronás biztosítási kötvényét. Komáromban leugrott a vonatról s a pár percnyi várakozási idő alatt bejelentette az esetet az állomásfőnöknek. Két nap múlva a kötvény Nagyváradon volt.

Ha minden állami intézményünk úgy működne, mint a vasutunk és a postánk, mi volnánk a legboldogabb állam Európában.

*** Öngyilkos fiatal ember.** Zsiga Sándor 20 éves fiatal ember, okányi lakos, tegnap vadászfegyverével szíven lötte magát. A szerencsétlen ember menten szörnyet halt. Tettének okát nem tudják.

*** Tolvaj csemeték.** Voszka Ferencz cipész iparostól Ocskai Viktor és Agoston Tamás tanoncjai 7 pár cipőt, fűzőket és kenőcsöket loptak 75 korona értékben. A hiányzó cipőkből 6 párt megtaláltak a tolvaj tanoncok lakásán. A beismerésben levő tanoncok ellen a rendőrség az eljárást megindította.

*** A kutyák kaparták ki.** E hó elején két vándorló legény, névszerint Tima Péter és Fried Sandor asztaloslegény Szlavoniából utazott hazafelé. Egy este Vilóvó községbe érkeztek, de mert szép holdvilágos este volt és a kocsmában nem is kaptak alkalmas helyet, tovább indultak Titel felé. Amikor Vilóvót elhagyták, a mezőn letültek egy szénaboglya tövében, ahol el is aludtak. Ejjél után nagy menydörgés és villámcsapás ébresztette fel a két vándorlót. Elhagyták a helyüket és sietve távoztak egy távolabb lévő tanyaház felé, hogy ott az eső ellen menedéket keressenek. Amint a házhoz közeledtek, kutyák ugrottak elébük

nagy csaholással, de azért a két fiatal ember folytatta útját az udvar felé. Mikor nagynehezen bejutottak a nyitott udvaru ház tornáczá alá, egyszerre lövés dördült el és Tima Péter az oldalához kapott, e szavakkal fordult társához:

— Engem meglőttek!

Aztán összeesett. Társa ekkor futásnak eredt, s daczára annak, hogy a kutyák a lábait futás közben összemarták, elmenekült és másnap felvétette magát a titeli kórházba, ahol gyógykezelés alá vették. Fried a kórházban elmondta az éjjeli kalandot s így jutott az eset tudomására a csendőrségnek is, mely megindította a nyomozást, de nem tudtak a megsebesült ember nyomára akadni. Sztanimirovics Péter, akinek a szállásán történt a lövés, beismerte ugyan, hogy tolvajok jártak nála és kilőtt az udvarra, de azt, hogy agyonlőtt volna valakit, tagadta. Tegnapelőtt végre előkerült a holttest. Akkor hajnalban, mikor a lövés történt, Sztanimirovics egy gödröt ásott a szállása közelében s abba ásta el az agyonlőtt vándorlót. Tegnapelőtt éjjel a holttestet kikaparták a kutyák a föld alól, amit észrevett Sztanimirovics szomszédja, aki aztán bejelentette az esetet a csendőrségnek, mely Sztanimirovicsot letartóztatta s az esetről távirati jelentést tett a törvényszékhez.

*** Nem tudják a halál okát.** A Nagyváradon csütörtökön hirtelen elhunyt Zöldi Erzséket 16 éves hajadon hulláját tegnap, pénteken d. e. dr. Nemes Aron kerületi t. orvos felboncolta. A boncolás során a halál oka megállapítható nem volt. Dr. Altman Jakab, az elhunyt leány háziorvosa abbéli gyaujának adott kifejezést, hogy morfiom mérgezés esete forog fenn. Hogy a halál oka megállapítható legyen, az elhunyt nő gyomrát a budapesti vegyvizsgáló intézetnek küldötte fel a rendőrség.

*** Mi kell a képviselőséghez?** Pópa György képviselőjelölt a pécskai kerületben Vlád Aurél, Szucsú János, Gurbán Konstantin, Iszpravnik Szevér és más elvbarátai kíséretében Kurticsón s a községekben megjelent, ahol minden különös incidens nélkül tarthatta meg programbeszédét. Élénk derültséget keltett ez alkalommal Kurticsón a következő epizód. Dr. Pópa György beszéde során ilyenformán nyilatkozott:

— Tudják meg, hogy nekem sem aranyam, sem ezüstöm nincsen. Szegény ember vagyok . . .
— Hát akkor, ha nincs pénze, miért akar képviselő lenni? — kérdi egyik oláh választó.

*** Elemelt holmik.** Pásztor János közművessegéd panaszt emelt, hogy Gyöngygyutk-utca 4. sz. lakásáról a nála lakott Jónás Lajos közművessegéd 30 korona pénzét, két aranygyűrűjét 20 korona értékben, egy 5 kor. értékű forgópisztolyát és 15 koronát érő kettős fedelű ezüst óráját ellopta. A büntügyi eljárás folyamatban van.

*** Halálozás.** Bíró János örvéni ev. ref. lelkész, életének 72-ik évében, tegnap, augusztus 26-án hirtelen elhunyt. Halálát özvegye, szül. Torjai Rozália és 5 gyermeke gyászolja. Temetése holnap, vasárnap, augusztus 28-án délután 3 órakor lesz Örvéden.

*** A horvát királyi posta.** Ez alatt a czim alatt írja a Pécsi Napló: Szinte hihetetlenül hangzik az a hír, amelyet Eszékéről keltezett panaszos levél ad tudtunkra. A levél írója nyanis elmondja, hogy az eszéki főpostán levelező-lapot akart venni. Az illető hivatalnok, akinek magyar nyelven előadta kívánságát, azonban legnagyobb meglepetésére nem értette meg, hogy mit akar, noha mint a posta alkalmazottja, ha nem is tudna magyarul, a minden levelező-lapon rajta lévő felírást már megtanulhatta volna. Később azonban kiderült, hogy a magyar kir. postatiszt ur igenis érti az államnak, amelynek szolgálatában áll, a hivatalos nyelvét. A levelező lapot vásárló magyar u. i. nem tudta méltó megbotránkozását visszafojtani.

— Mégis csak botrány, — szólt — hogy magyar postán magyar ember tolmács nélkül még levelezőlapot sem kaphat!

— Ez nem magyar királyi, hanem horvát királyi posta, — felelt tiszta magyarsággal a postatiszt ur.

Hát kétségtelen nagy botrány volna, ha a magyar postán olyan alkalmazott lenne, a ki magyarul nem tud, de százszorosan nagyobb, hogy olyan akad, a ki magyar állampolgárok megbosszantására eltitkolja és letagadja, hogy magyarul tud és olyan nyilatkozatot mer tenni, hogy az eszéki posta nem magyar, hanem horvát.

*** A fenséges ur szemlén.** Serenissimus, ez a kedves felségsértő karikatura, olykor meg-elevenedik a valóságban, amint ez az anekdota bizonyítja.

Egy kisebb németországi fővárosban a fenséges ur ellátogatott a kaszárnyába, hogy személyesen meggyőződjék az armádia helyes kiképzettségéről. Természetesen minden pompásan perdült, a fenséges ur meg volt elégedve mindennel. Már azt hitte, hogy kifogás tétele nélkül kell távozni a kaszárnyából, amikor hirtelen megállt egy gyakorlatozó csapat előtt.

A csapat egy helyben állva, emelgette a lábait.

— Jobb! . . . bal! — hangzott a vezényszó.

A »bal« kommandónál az egyik katona eltévesztette a dolgot s a jobb lábát emelte . . . A fatális az volt, hogy éppen a sorban az első katona követte el a hibát s a fenséges ur, bár rövidlátó, észrevette.

Meglepetten fordult a kapitányhoz:

— Kagitány ur, nézze csak . . . az az ember mind a két lábát felemeli.

*** Ki a gazdája?** Tegnapelőtt Kerekes József rendőr előállította Simon Tógyer lesi lakost, aki egy kékköves arany gyűrűt árusított, minthogy a gyűrű tulajdon jogát igazolni nem tudta, a gyűrűt elkobozta tőle a rendőrség.

*** Oda a láda.** Zakariás János államvasuti raktárnoknál 21-én délelőtt egy nő és egy férfi egy pirosra festett faládát hagyott, hogy majd délután feladják. Időközben a ládát valaki ellopta. A nyomozás folyamatban van.

x Különlegességek gyűjteménye. A ki női divatcikketek terén valódi különlegességeket és exquirit újdonságokat akar látni, melyek máskülönb csakis világvárosokban láthatók, az nézze meg a Kovács L. és Társa Nagyváradon (Zöldfa-utca, Deutsch K. üvegkereskedésével szemben) újonnan megnyitott nagy női divatruházát, mely látványosság számba megy. Tessék e jónevű, megbízható cég mai számunkban közzétett hirdetését figyelmére méltatni.

Igazságszolgáltatás.

Elítélt kém. Lembergől jelentik: A przemysli törvényszék Markievitz Szilvesztert ma délelőtt az Oroszország érdekében elkövetett kémkedések miatt két évi súlyos börtönrre ítélte. Az államügyész ki öt évi börtönt indítványozott, az ítélet súlyosbítása végett többlebezett.

Tizenötös kamat nem mindig uszora. Bálint Imre vállalkozó Kohn Benő tőkepénzestől 5000 koronát kért kölcsön. Kohn átadta a kölcsönösszeget, de mindjárt levont az 5000 koronából tizenöt százalékos kamat czimen. Mikor aztán fizetésre került a sor, Bálint a helyett, hogy tartozását kiegyenlített, uszora vétsége miatt bünvádi feljelentést tett hitelezője ellen.

Tegnap délelőtt foglalkozott az ügygyel a budap. büntetőtörvényszék vadtanácsa dr. Czárán István királyi táblai bíró elnöklése alatt. A vadtanács Kohn Benő ellen az eljárást megszüntette, bár azt a vádlott maga sem tagadta, hogy a kölcsönösszeg után tizenöt százalékos kamatot szedett. A megszüntető hatá-

rozat indokolása szerint panaszos akkor, amikor a kölcsönöszeget fölvette, nem volt szorult anyagi helyzetben, hanem arra kellett a pénz, hogy egy jövedelmezőnek ígérkező üzletet lebonyolíthasson vele. Ez meg is történt és a vállalat fényes anyagi eredménnyel járt. Mint-hogy pedig a panaszos sem szorult anyagi helyzetben nem volt, sem pedig a vádlott nem kergette őt az anyagi romlásba, a bíróság az uszora vétségét nem állapíthatta meg és így Kohn Benő ellen az eljárást meg kellett szüntetni.

TAVIRATOK.

A pécskai választás.

Pécska, augusztus 26. A választók a kertület községekiből már kora hajnalban jöttek Pécskára. A szabad-élvűek *Solymossy* Lajos és *Szombathy* képviselők vezetésével vonultak fel. *Varjassy* Árpád választási elnök 8 órakor felhívta a pártokat, hogy a jelöléseket adják be ugyanakkor huszárokkal kordont húzatott. Fél kilencz órakor elnök kijelenti, hogy a szabad-élvűek *Herczeg* Ferenczet, a függetlenségek *Zlinszky* Istvánt és a nemzetiségiek *Popa* Györgyöt ajánlották. A szavazás 9 órakor vette kezdetét Magyar és Ó-Pécska községekkel, hol az ellenzékiek és nemzeti-ségek vannak többségben. 10 óráig a két községből Herczegre 67, Zlinszkyre 52 és Popára 52 szavazatot adtak le.

A választásról késő éjjel érkezett távirati jelentésünk a következő:

Pécska, augusztus 26. (Saját tud. táv.) Dél előtt 11 órakor a szavazatok aránya a következő volt: Herczeg 57, Zlinszky 178, Popa 158. A szavazás további folyamát a következő összeállítás mutatja:

	<i>Herczeg</i>	<i>Zlinszky</i>	<i>Popa</i>
fél 12-kor:	105	199	238
1 órakor:	297	218	258
fél 4-kor:	560	305	345
fél 5-kor:	634	340	399
5 órakor:	713	378	428

A választási elnök fél hét órakor ki-tüzte a zárórát. Herczegnek ekkor 799, Zlinszkynek 451 és Popának 429 szavazata volt. A választás eredményét fél nyolcz órakor hirdették ki. Eszerint Herczegre leszavazott 802, Zlinszkyre 457, Popára 429 választó. A három jelölt közül tehát egyik sem ért el abszolút többséget, s így Herczeg szabad-élvű és Zlinszky függetlenségi között pótválasztás lesz.

Héderváry Geszten.

Budapest, aug. 26. (Saj. tud. táv.) Gróf Khuen-Héderváry Károly, a király személye körüli miniszter ma Budapestről Gesztre utazott Tisza István gróf miniszterelnökhöz.

Királyi rendelet a nagygyakorlatról.

Budapest, aug. 26. (Saját tud. táv.) Prágából közlik velünk a király rendeletét a csehországi idej hadgyakorlatok elmaradásáról. A rendeletben a király azt hozza fel indokul, hogy a nagy szárazság miatt amugy is vízhiányban szenvedő lakosságot nem akarja az ivóvizétől megfosztani.

Egy közember boszuja.

Belgrád, aug. 26. (Saját tud. táv.) Egy gyalogos közlegény szolgálati feje-
verével kétszer századosára lött boszúból
amiatt, hogy 5 napig áristomba csukatta.
A százados súlyosan megsebesült.

Pusztító járvány.

Budapest, aug. 26. (Saját tud. táv.) Perzsiában iszonyu mértékben pusztít a kolera. Eddig 200 ezer ember esett a járványnak áldozatul. Teheránban 30 ezer újabb megbetegedés fordult elő. Perzsiában ennek folytán béna a forgalom. Az újságok nem jelennek meg.

Bora Triesztben.

Trieszt, aug. 26. Tegnap itt különösen az esti órákban heves bora uralkodott 15 Celsius fok hőmérsék mellett. Két bárkát, amely veszedelemben volt a tengeren, az Audax kormánygőzös behozott. Szerdán este óta szakadatlanul esik.

NYILTÉR.

Iskolai idényre!

Kitűnő minőségű gyermek, leány és fiú CZIPŐK
óriási választékban

feltűnő olcsó árak mellett csak

Aranyi Albert

czipőáruházában szerezhetőek be
Nagyvárad, Fő-utca (Oláry mellett.)

Női és férfi LISSÉ CZIPŐK már 9 kor.-ért
is kaphatók.

A világhírű KOBRAK fele budapesti
kézimunka czipők egyedüli raktára

Kérem a pontos címre figyelni

Telefonszám 512.

Az iskolai idényre!

Nagy választék:
gyermek czipőkben,
férfi fehérneműek,
harisnyák és
kalapokban
ZALA FERENCZ

uri divat üzletében Fő-utca.

LOVAGRIN, mesés hatásu hajnövesztő,
töször főraktára.

REGÉNYCSARNOK.

A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Irta: A. C. D. (Angolból.)

44

— Döntsen a leány magat! — szól most a fiatal Drebber, és elégedetten nézegette magát a tükörben — Az ő választásában megnyugszunk mind a ketten . . .

A beszélgetést John Ferrier a küszöbön hallgatta végig s alig bírta megállani, hogy végig ne vágjon lovaglós-ostorával a két arcátlan fickó hátán.

— Hallgassatok ide! — szól végre s egészen oda ment hozzájuk. — Ha a leányom hív benneteket akkor ismét eljöhettek: de addig nem akarlak látni benneteket . . . Ertették?

A két mormon álmélkodva nézett az öreg majorosra. Szerintük ez a versenés a leány kezéért a legnagyobb megtiszteltetés volt egy a majorosra, mint Lucyra nézve.

— Két ut vezet ki ebből a szobából — rivalt rájuk Ferrier; — itt az ajtó, amott az ablak . . . Melyiken akartok kimenni?

Naptól égelt arca oly vad és szilaj volt, hogy a két látogató állta, mennyire nem tréfál az öreg és sietett menekülni. Ferrier utánuk, ment a verandára.

— Ezt még megkeserül! — kiáltott föl Stangerson dühösen — Szembe szállt a prófétával és a Négyek Szent Tanácsának akaratával . . . Elte fogytáig nyögni fogja ezt!

— Az Úr keze ránehezedik önre! — toldotta meg a jóslatot Drebber. — Fölemelkedik és összezuzza önt.

— Ah, de előbb én zuzlak össze téged! — kiáltott Ferrier dühösen.

Es be akart szaladnia puskájáért, de Lucy átölelte és nem engedte. Mire pedig kiszabadult leánya karjaiból, a két »kérő« már úgy elvágatott, hogy még a lőtől fölvert por se látszott.

— Hitvány gazemberek! — kiáltott föl Ferrier fogcsikorgatva. — Inkább lássalak a ravatalon, leányom, minthogy e két bitang bármelyikének felesége légy!

— Ugy legyen, apám! — felelte Lucy is elszántan. — De erre nem kerül a sor, mert Jefferson megjön idején.

— Tudom, hogy megjön. De bár itt volna már! Mert nem tudjuk, hogy ezek a gazemberek mit fognak tenni holnap.

Valóban ideje volt, hogy jöjjön valaki, aki tanácsot és segítséget tud adni az öreg majorosnak és leányának, mert a helyzetük válságos volt. A mormonok történetében nem volt egyetlen egy eset sem, amelyben ily nyíltan és határozottan lázadt volna föl akarki a próféta és a Vének akarata ellen. De nem volt eset arra, hogy ennél még sokkalta kisebb makacskodást, vagy ellenszeglést is megtorlatlanul hagyott volna az a rejtélyes, boszuló hatalom, melytől mindenki rettegett.

John Ferrier tudta, hogy a Négyek Tanácsa ő vele sem tesz kivételt: s noha bátor, erőstelkü férfi volt, mégis rettegve gondolt a mormonok bosszújára, amely épen azért volt félelmetes, mert rejtélyesen, titokban sujtott le az áldozatra.

Es másnap reggel, mikor John Ferrier fölébredt, a bosszu és büntetés előfára már ott volt a szobájában, a paplanon, épen a szive fölött, egy gombo-tüvel odaszurt papírlap volt, s rajta ez a pár szó:

»Huszonkilenc napod van a megigazulásra . . .

Ez a figyelmeztetés megdöbbentőbb és rémesebb volt minden fenyegetésnél . . . John Ferrier el se tudta képzelni, hogy kerülhetett ez a papíros a szobájába s épen az ágyára, mert a cselédség a házon kívül aludt, az ablakokat és ajtókat pedig ő maga zárta be.

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASAG.

As őszi vetések ideje és sorrendje.

Az őszzel vetendő magvak közül mindenesetre először a rozsot vetjük el és pedig szept. első napjaiban, mert a rozs csak őszzel bokrosodik s ha e tekintetben a késői vetés miatt elmaradt, azt tavasszal pótolni semmi esetre sem fogja. Azt se feledjük el, hogy a rozs ülepedett talajt kíván. Az alkalmazandó szuperfoszfátot vagy egyéb műtrágyát tehát már az első szántás rendszeren tarló buktatás után augusztus 20-ig okvetlenül szántjuk ki, hogy a talajnak legyen ideje megülepedni a vetés idejéig. Buzát már vethetünk meg nem ülepedett talajba is s ennek elvetésére van elég idő szeptember második felében, október elején is. Buza alá is a chüisalótromot kivéve őszzel kell a műtrágyákat alkalmazni a vetőszántás előtt.

Határidők.

Budapest, aug. 23.	
Buza áprilisra	10.92
Buza október	10.69
Tengeri	7.56
Rozs okt.	8.28
Zab apr.	7.36
Káposzta, repce, aug.	

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. aug. 26-én.	
Osztrák hitel	685.50
Magyar hitel	749.50
Allmvasut	694.-
Rimamurányi	488.-
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Értéktőzsde.

Budapest, aug. 26.	
Magyar aranyjárdék 4%	118.90
Magyar koronajárdék	97.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	88.75

Magyar vasuti kölcsön ezüstben	
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérségi jog megváltá i kötvény	98.50
Horváth szlapon földtehermentési kötvény	2.08
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	161.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	.99
Osztrák járadék papirban	1.00
Osztrák járadék papirban	1.19
Osztrák járadék aranyban	.99
Osztrák korona járadék	1.58
Osztrák államsorsjegyek	160.7
Osztrák magyarban részvény	754.5
Magyar hitelbankrészvény	641.75
Osztrák hitelintézet részvény	682.50
Párisi vista	19.04
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.03
Németbirodalmi márka	117.17
Londoni vista	94.90
20 márkás arany	28.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt REISZ és PORJESZ.

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választékban, gyári árban.

Szolid, szabott árak!

A legnagyobb vállalat a látványosságban.

BIOSKOP

E készülék Párisban az 1900. évben a Grand-Prix-vel lett kitüntetve. 500 lámpafénnyel, 6 ivlámpával van kivilágítva; e vállalat Berlinben, Triesztben, Gráciban, Budapesten stb. nagyobb városokban óriási feltűnést keltett.

MŰSOR:

Augusztus 27. 1. Pilátusi fogas kerékű vasut. — 2. Godart-féle akrobaták. — 3. Egy rendőr éjjeli kalandja. — 4. Festő csinyek. — 5. Alibaba és a negyven rabló mese 1001 éjből (250 méter). — 6. A szoborkereskedőnél. — 7. Háládatlan koldus. — 8. Az első szivar. — 9. Csizmadia maradj a kaptánál. — 10. Az élő szobor. — 11. A szellem idézés. — 12. A kellemes reggeli. — 13. Hernyó és pillangó. — 14. Két új esatakép.

Naponta új képek az orosz-japán háborúból.

Helyárak: Zártszék 80 fill., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 30 fill.

Iskolák és egyesületek tömeges megjelenésel tekintetbe vétetnek és kedvező belépti-díjban részesülnek.

Előadások: naponta este 6, 7, 8, 9 órakor, vasár- és ünnepnap 3 órától óránként.

Villany világítás saját 20 lóerejű gőzgépével. Minden hétfőn és pénteken este 9 órakor előadás csak urak részére.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utcza 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok, vonalzatok, gazdasági nyomtatványok, egyházi, községi és egyéb hivatalos nyomtatványok, körlevelek, levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,

számlák, falragaszok, bál meghívók, tánczrendek, étlapok, naptárak, palaczkfeliratok, névjegyek, g y á s z l a p o k stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

A
„Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság“
 (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
 jelzálogkölcsonöket
 nyujt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg- és illetékmentesen convertál.

Elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

789

Az igazgatóság.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytökeje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteket elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskékre vagy folyószámlára.

Leszámítol magán- és üzleti-váltókat a legmérsékeltőbb kamatláb alkalmazása mellett.

Előleget nyujt értékpapírokra *zálogkölcson* vagy *folyó számla alakjában*.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapírokat és bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utca 4 sz. földszint) pénz előleget nyujt *arany és ezüst tárgyakra* valamint *mindennemű ingóságokra* a törvény által megszabott kamattal

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jelzálog

kölcsonöket nyujt

ház és földbirtokokra

esetleg drága kamatozású kölcsonöket convertál 500 koronától kezdve

10—50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamattal és tőketörlesztési hányaddal

881

mellett, gyors lebonyolítással.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

Cementárugyár, betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda:
Kossuth Lajos-utca 3.

Nagyvárad.

Gyártelep:
Kert-utca 10. szám

Elvállal mindennemű betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványteraszok munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, mendenczék, járdák, csatornák, szökőkutak, zsilipek, hidak és átvezetések o o o o o

Cementárugyártás: Egyszerű és színes cementlapok, csatornacsövek, lépcsők, fedőlapok, esővízfolyókák, fürdőkádak, szarvasmarha jászolok, mindenféle műkövek. o o o o o o o o o o

Gránit és márvány egyszerű és diszes kivitelben

Terazzo-munkálatok: Szabad. sodronybetétes repedésmentes módszer

Aszfaltozások: Kapualjak, udvarok, pinczék, járdák aszfaltozása. o o o o o

Elszigetelések aszfaltbitumennel.
Nedves lakások és pinczék vízmentesítése és gyökerezés szárazzá tétele.

Diszes fal- és keramitburkolatok a legjutányosabban lesznek elvállalva.

👉 Költségvetés ingyen és bérmentve. 👈

Mindennemű építkezési anyagok nagyraktára.

662 Beocsini Cementgyári Unio kizárólagos és főraktára. Beocsini Román és Portlandcement. Egresi szobrász és alabástrom gipsz. Valódi aszfalt fedéllemezek. Kátrány fedéllemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek. Carbolineum. Tinctoral. Menyezet nádfonat

Jutányos árak!

Árak minden vasutállomásra!